

Redegjørelse for Finnmarkssykehuset HF sitt samfunnsansvar

Redegjørelsen gir en oversikt over lovkrav i regnskapsloven, likestillings- og diskrimineringsloven og åpenhetsloven som Finnmarkssykehuset HF rapporterer på i redegjørelsen for samfunnsansvar. Lovverket stiller flere krav til redegjørelsens innhold, herunder en beskrivelse av vesentlige risikoområder som er avdekket, og tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt. Redegjørelsen for samfunnsansvar kan inngå som et vedlegg i helseforetakenes årsberetning.

Staten stiller gjennom Eierskapsmeldingen St.6 (2022-2023), krav og forventninger til at statlig eide virksomheter er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet. Statens mål som eier er at virksomheter i spesialisthelsetjenesten drifter bærekraftig og har mest mulig effektiv oppnåelse av helsepolitiske mål.

Eierskapsmeldingen inkluderer ambisjoner, mål og strategier innen sosiale forhold, miljøforhold og økonomiske forhold.

Sosiale forhold

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Lover og sentrale føringer:

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

§ 4. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger Åpenhetsloven
Loven pålegger en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal være tilgjengelig i en offentlig rapport.

§ 5. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

Finmarkssykehuset HF sin redegjørelse:

- Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Redegjørelse for aktsomhetsvurderingene tilgjengelig på helseforetakets hjemmeside, www.finnmarkssykehuset.no, innen 30. juni hvert år.
- Foretaksgruppen Helse Nord følger OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.
- Finnmarkssykehuset HF jobber løpende med å ivareta menneskerettigheter og arbeidsforhold i forbindelse med anskaffelsesområdet.
- Sykehusinnkjøp HF ivaretar en stor del av Finnmarkssykehuset HFs innkjøp og målet er at Sykehusinnkjøp HF skal ivareta en større og større del av anskaffelsene framover. Sykehusinnkjøp HF har strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten og står for ca. 1000 anskaffelser innenfor 13 innkjøpskategorier og ca. 700 avtaler. Krav i anskaffelser og oppfølging baserer seg på OECDs modell for aktsomhetsvurderinger. For å sikre menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og risiko vurderer Sykehusinnkjøp HF alle anskaffelser, stiller krav ut ifra risikobilde, produksjonsland er obligatorisk informasjon i alle anskaffelser og kontrakter følges opp basert på risikovurdering og prioriteringer.
- Finnmarkssykehuset HF har iverksatt en prosess, sammen med resten av foretaksgruppen, for å sikre en best mulig håndtering også av egne anskaffelser. Den overordnede planen er at en i størst mulig grad nyttiggjøre seg av det arbeidet Sykehusinnkjøp HF har gjort, og benytte den kjente kunnskapen om leverandørene.
- Det er ikke avdekket negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Risikobrandsjer og risikoleverandører følges opp av Sykehusinnkjøp HF eller av helseforetaket ved lokale avtaler.

- Etiske retningslinjer og retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt følges opp i foretaksgruppen og Finnmarkssykehuset HF. De etiske retningslinjene for foretaksgruppen er tilgjengelig her: <https://helse-nord.no/om-oss/etiske-retningslinjer>.
- E-læringsprogram for refleksjon utvikles og vil følges opp fortløpende.

Medarbeidere og mangfold

Lover og sentrale føringer:

Likestillings- og diskrimineringsloven § 26

Arbeidsgivere i offentlige virksomheter, og private virksomheter med flere enn 50 ansatte skal:

- jobbe med likestilling og diskriminering gjennom en lovbestemt metode, herunder annethvert år kartlegge lønn og ufrivillig deltid (aktivitetsplikt).
- redegjøre for likestilling i årsberetning/-rapport (redegjøringsplikt).

Finnmarkssykehuset sin redegjørelse:

Arbeid for likestilling og mot diskriminering

- Som en oppfølging av aktivitets- og redegjøringsplikten som følger av Lov om likestilling og forbud mot diskriminering har Finnmarkssykehuset HF i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud laget en handlingsplan og rapport for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dokumentet oppdateres årlig på foretakets hjemmeside www.finnmarkssykehuset.no.

Kjønnsbalanse (fordeling mellom kvinner og menn)

- *Styret og administrativ ledelse*
- Styret i Finnmarkssykehuset HF består av 5 menn og 6 kvinner. Ledergruppen har i 2022 bestått av 7 menn og 5 kvinner. Av alle ansatte er 71% kvinner og 29% menn, som er fordeling som i 2021. Det er 64% kvinnelige ledere og 36% mannlige.

Det er startet utarbeidelse av handlingsplan for likestilling og mangfold. Handlingsplanen er tilgjengelig på foretakets hjemmeside.

Tilstand for kjønnslikestilling				
	2022			
	Antall kvinner	Antall menn	Andel kvinner	Andel menn
Kjønnsbalanse	1111	474	70 %	30 %
Midlertidige ansatte	970	440	69 %	31 %
Deltidsarbeid, faktisk	166	69	71 %	29 %
Uttak av foreldrepermisjon (gj.snitt antall uker)	20,3	17,7	53 %	47 %
Ufrivillig deltid (annethvert år)	4	1	80 %	20

Lønnsforhold

- Lønn fastsettes med utgangspunkt i lokale og nasjonale avtaler med fagforeningene. Kriterier som ligger til grunn, er faktorer som kompetanse, ansenitet og arbeidsoppgaver. Individuelle lønnskrav behandles i forhandlingsutvalget. Kravene vurderes opp mot kriterier for lønnsfastsettelse og blir sett i sammenheng med sammenlignbare stillinger i foretaket.
- Forhandlingsutvalget har jobbet med å videreutvikle bedre rapporter på lønnsforhold. Dette gir et bedre grunnlag for vurdering av lønnskrav, samt vil det vil være et hjelpemiddel til ny analyse av lønnsforhold til styrets årsberetning for 2023.

Mangfold

- Finnmarkssykehuset HF har hatt en overordnet handlingsplan for inkluderingsdugnaden. Framover vil det være fokus på å integrere arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold tettere i eksisterende aktiviteter. Nærværsarbeidet vil være ett område. Arbeid med oppgavedeling er et annet område som er relevant. Foretaket har også et prosjekt innenfor stabilisering og rekruttering. Dette arbeidet er relevant også for likestilling, inkludering og mangfold.
- Finnmarkssykehuset HF har i 2022 gjennomført følgende tiltak for å bedre tilgjengelighet og unngå diskriminering:
 - o Et ressursteam i personal og organisasjon møtes ukentlig for å gjennomgå og planlegge oppfølging av innkomne saker for å sikre en rask saksbehandling.
 - o Saker som omhandler diskriminering, mobbing/trakassering,

kjønnsbasert vold og seksuell trakassering blir prioritert.

- Resultatene fra ForBedringsundersøkelsen følges opp årlig av alle nivåer i foretaket og det igangsettes undersøkelser og tiltak i de enheter der det er indikatorer på en utfordring på dette området.
 - Varslingsrutinen er en del av obligatorisk kompetanseplan for alle ansatte.
- Det er etablert rutiner for utlysning og ansettelse i stillinger. Rutinene skal sikre at ledige stillinger blir lyst ut i henhold til interne rutiner og gjeldende lovverk.
 - Foretaket har en felles intervjuguide. Utlysninger og intervjuer skal baseres på og gjennomføres etter saklige kriterier. For å hindre diskriminering skjer rekruttering i samsvar med WHO's internasjonale kode for etisk rekruttering av helsepersonell.
 - Foretaket har etablert rutiner for systematisk HMS-arbeid, inkludert nærværarbeid for å redusere sykefravær. Det er dedikerte ressurser som har fokus på bistand og oppfølging av nærvær i foretaket. Årlig medarbeiderundersøkelse (ForBedring) kartlegger arbeidsmiljø og brukes til å utarbeide lokale handlingsplaner.
 - Utviklingssamtaler mellom ledere og medarbeidere er satt i system i foretakets personalsystem.
 - Arbeidsmiljøutvalg er etablert på tre nivåer: avdelingsnivå (Kvamgruppe), klinikknivå (Kvamråd) og foretaksnivå (FAMU). Arbeidsmiljøutvalgene følger opp aktuelle kvalitets- og arbeidsmiljø saker gjennom året. Tillitsvalgte, vernetjeneste og arbeidsgiver er representert i alle utvalgene.

Miljøforhold

Klima

Lover og sentrale føringer:

Regnskapsloven § 3-3 c

Foretak som er omfattet av loven utarbeider en redegjørelse om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Felles klima og miljømål for spesialisthelsetjenesten.

Finnmarkssykehuset sin redegjørelse:

Høsten 2021 vedtok de fire helseregionene et felles nasjonalt rammeverk for klima og miljø for spesialisthelsetjenesten. Rammeverket skal støtte opp om felles policy: *Spesialisthelsetjenesten skal være ledende i sitt arbeid med miljø og bærekraft, og fremme god helse gjennom miljøvennlig drift.* Rammeverket skal bidra til å strukturere og samordne arbeidet med miljø- og bærekraft i helseforetakene, og innehold blant annet

felles miljø- og klimamål for Spesialisthelsetjenesten 2022-2030. Det gjennomgående primære målet er å redusere utslipp av klimagasser.

Fra 2022 er det ikke lenger krav om at foretakene skal være sertifisert etter Ledelsessystem for miljø 14001:2015 (jf. oppdragsdokument 2021).

Finnmarkssykehuset HF har valgt å avslutte sertifiseringen. Grunnlag for avgjørelse er at foretakene i Helse Nord har etablert felles miljøstyringssystem fra 2022. Alle klinikker/sykehus og stabsavdelinger har utarbeidet handlingsplan for klima og miljø, samt gjennomført samsvarsvurdering.

Finnmarkssykehuset HF stiller med en representant i den regionale miljøfaggruppa, hvor miljøspørsmål løftes, og saker behandles.

Nasjonale mål og status i Finnmarkssykehuset HF

1. Innen 2030 redusere CO2e-utslipp med 40 prosent

%	2022	Referanseår 2019
-23%	9 128,5 tonn CO2e	11 882,7 tonn CO2e

I 2022 har Finnmarkssykehuset HF hatt 23% reduksjon i CO2e-utslipp sammenlignet med 2019. Foretaket har en reduksjon i reiseaktivitet. Muligheten for å delta på kurs og møter digitalt har gått opp. Digitale polikliniske konsultasjoner har også hatt en stor økning. Forskjeller i tallgrunnlaget for rapportering kan være en medvirkende faktor til endringen.

2. Redusere forekomsten av helsetjeneste-assosierte infeksjoner

2022	Referanseår 2019
2,9%	2,3%

Reduksjon av helsetjenesteassosierte infeksjoner bidrar til redusert forbruk av legemidler og materiell, som igjen vil bidra til å redusere utslipp. Tabellen rapporterer tall på NOIS-PIAH. Merk at det er små tall, og endring på +/- en infeksjon vil gi prosentvise utslag. Foretaket har lavere tall enn landsgjennomsnittet både i 2019 og 2022.

3. Redusere energiforbruk med 20 prosent innen 2030 og øke andel gjenvinningskraft

%	2022	Referanseår 2019
+15,04%	10,4 GWh	9,04 GWh

Energiforbruket i Finnmarkssykehuset HF er 10,4 GWh, og har en økning på 15,04%. Økt innrapportering av data fra de ulike lokasjonene/klinikkene i helseforetaket er den største driveren knyttet til denne økningen. Referanseåret inkluderte ikke data fra verken klinikk Alta, fastkraft-forbruket til Kirkenes og dieselforbruket for lokasjon Karasjok.

4. Andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon skal være minimum 20 prosent

%	2022	Referanseår 2019
+1010%	13,1%	1,18%

Dette er en økning på 1010% på andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon fra referanseår 2019. Den største økningen kom i 2020 under pandemien. Andelen er høyest innen psykisk helsevern og rus, med 26% i 2022. Tallet har stabilisert seg på vesentlig høyere nivå enn tidligere. Det jobbes systematisk for ytterligere økning i

digitale polikliniske konsultasjoner.

5. Matavfall reduseres med 50 prosent innen 2030

%	2022	Referanseår 2019
00%	00 000 kg	20,5 tonn våtorganisk avfall

I referanseår 2019 hadde Finnmarkssykehuset HF 20,5 tonn våtorganisk avfall. Tallene tar utgangspunkt i totalt våtavfall og skiller ikke ut avfall knyttet til matsvinn. Det er i skrivende stund ikke tilgjengelig tall for 2022.

6. Andel produkter uten (utslipp av) helse og miljøskadelige stoffer skal være 75 prosent innen 2030

Finnmarkssykehuset HF skal benytte produkter som er produsert på en måte som beskytter pasienten, ansatte på sykehusene, i leverandørkjeden og miljøet. Avtaleprodukter som omfattes av målet er medisinske forbruksvarer (MFV), kirurgiske produkter (KIR), laboratorieprodukter og -utstyr (LAB), og medisinsk teknisk utstyr (MTU). Indikatoren er under oppdatering og tall til rapportering fra Sykehusinnkjøp HF vil være tilgjengelig sommeren 2023.

7. Fossilfri virksomhet innen 2030, og redusere reisevirksomhet for medarbeidere

	%	2022	Referanseår 2019
Fyringsolje	-96%	2 283 liter	58 014 liter
Naturgass	00%	0 m ³	000 000 m ³
Andel fossilfrie kjøretøy	00%	00%	00%
Tjenestereise bil	-12%	98,8 CO ₂	112,71 CO ₂
Tjenestereise fly	-30%	732,1 CO ₂	1040,5 CO ₂

Det er ikke tall for andel fossilfrie kjøretøy. Foretaket bytter ut kjøretøy ved enden av levetid eller utløp av leasingavtale. Fossilfrie kjøretøy anskaffes dersom dette er vurdert hensiktsmessig ut fra planlagt bruk.

Reiseaktivitet med fly og bil har i 2022 hatt en nedgang. Dette sees i sammenheng med bedre muligheter for å delta på kurs og møter digitalt. Foretaket hadde også strenge begrensninger på reiser i 2022 grunnet økonomi.

8. Miljøbevisste medarbeidere i alle enheter

I årlig ForBedringsundersøkelse er det et mål at andel enheter som svarer at det arbeides godt med ytre miljø i helseforetaket skal være minst 90 prosent. Det er ikke etablert løsning for å rapportere på dette i Helse Nord. Finnmarkssykehuset HF bruker ForBedringsundersøkelsen til lokalt forbedringsarbeid. På foretaksnivå har spørsmålet "Her arbeides det godt med å unngå negativ påvirkning på det ytre miljøet" et resultat på 70,2. I 2022 ble det etablert et e-læringskurs for alle ansatte i Helse Nord. I Finnmarkssykehuset HF er det 37% av medarbeidere med stillingsforhold over 0% som har gjennomført kurset.

Naturmangfold og økosystemer

Lover og sentrale føringer:

Regnskapsloven § 3-3 c

foretak som er omfattet av loven utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Standard for klima og miljø i byggeprosjekter (Sykehusbygg)

Finnmarkssykehuset sin redegjørelse:

Ivaretagelse av naturmangfold i byggeprosjekter:

- Sykehusbygg HF har etablert Standard for klima og miljø i sykehusprosjekter i 2021 hvor hensikten er å innføre effektive tiltak i prosjektene som bidrar til at Norge når sine klimagassutslippsmål. Dokumentet er styrende for alle større sykehusprosjekter, både for nybygg og rehabilitering. De største utslippsområdene er knyttet til mobilitet, dvs. transport av varer, pasienter, besøkende og ansatte. I tillegg kommer energibruken i byggets levetid og materialer til selve bygningen.
- I arbeidet med å ivareta naturmangfold skal man skal unngå å bygge på jordbruksarealer. Tomtens mangfold og naturverdier skal bevares så godt som mulig. Ved nyplanting skal man også søke å øke det biologiske mangfoldet, og velge landskapsløsninger som er stedsegnet, klimatilpasset og ressurseffektivt i drift. Det er viktig å unngå spredning av fremmede arter, for eksempel gjennom tilkjørte masser eller beplantning.

Utslipp helse- og miljøskadelige stoffer:

- Finnmarkssykehuset HF har etablert rutiner for håndtering av avfall. Dette inkluderer risikoavfall og medikamenter. Avfall samles inn, sorteres og håndteres på forsvarlig måte for å hindre utslipp. Det er avtaler med eksterne firma som tar imot og håndterer spesialavfall.
- Det er rutiner for kontroll av oljetanker og oljeutskillere der det kan være fare for utslipp. Regelmessig vedlikehold og kontroll, samt beredskapstiltak skal forhindre uønsket utslipp.

Økonomiske forhold

Skatt og forebygging av økonomisk kriminalitet

Lover og sentrale føringer:

Regnskapsloven § 3-3 c

foretak som er omfattet av loven utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Eierskapsmeldingen: Selskapet arbeider systematisk for å forebygge økonomisk kriminalitet som korrupsjon og hvitvasking i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Finnmarkssykehuset sin redegjørelse:

Foretaksgruppen jobber systematisk med mislighetsrisiko, herunder arbeid med antikorrupsjon. Finnmarkssykehuset HF har gjennomført en analyse av risikoområder knyttet til mislighold og antikorrupsjon. Risikoområder er:

- Anskaffelse
- Lønnsavtaler og lønnsutbetaling
- Habilitet
- Systemtilganger
- Utbetalinger

Det er gjennomført risikovurdering av disse risikoområdene både på foretaksnivå og klinikk/sykehusnivå. Det er iverksatt tiltak for å redusere risikoen.

Finnmarkssykehuset HF er i gang med å revidere risikoområder. Ny risikovurdering gjennomføres på risikoområder på foretak og klinikk/sykehusnivå.